

Všeobecne záväzné nariadenie mesta Banská Štiavnica č. 2/2024 o pamätihodnostiach mesta

V zmysle §6 ods. 3 Zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov a podľa § 14 ods. 4 zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov Mestské zastupiteľstvo v Banskej Štiavnici (ďalej len MsZ) vydáva:

Všeobecne záväzné nariadenie mesta Banská Štiavnica o pamätihodnostiach mesta

§ 1

Predmet úpravy, vymedzenie základných pojmov a rozsah platnosti

1. Toto všeobecne záväzné nariadenie (ďalej len „VZN“) upravuje spôsob vytvorenia Evidencie pamätihodností mesta, odborného vedenia ich evidencie, podmienky výberu pamätihodností, ich zápisu do Evidencie pamätihodností mesta Banská Štiavnica (ďalej len „mesta“) a spôsob ich ochrany a využívania s cieľom zachovania ich kultúrohistorickej hodnoty.
2. Toto VZN upravuje podmienky zloženia a práce Komisie pre pamätihodnosti mesta (ďalej len „komisia“).
3. Pamätihodnosti mesta sú hmotné hnutelné a nehnuteľné prvky, ktoré majú historickú, spoločenskú, krajinnú, urbanistickú, architektonickú, vedeckú, technickú, výtvarnú alebo umelecko-remeselnú hodnotu, tiež kombinované diela prírody a človeka. Nehmotné historické udalosti, názvy ulíc, označenia, zemepisné a katastrálne názvy, ktoré sa viažu k histórii a osobnostiam mesta a nie sú zaradené do Ústredného zoznamu pamiatkového fondu Slovenskej republiky. Taktiež cenné literárne diela viažuce sa k mestu, tradície, jedinečné historické a kultúrne podujatia ako aj diela ľudovej slovesnosti a osobnosti významné pre mesto.
4. Ochrana pamätihodností mesta je súhrn činností a opatrení zameraných na identifikáciu, výskum, evidenciu, zachovanie, obnovu, reštaurovanie, regeneráciu, využívanie a prezentáciu pamätihodností.
5. Terminológia používaná v tomto VZN je záväzná aj pre používanie v uzneseniach MsZ.
6. Toto VZN je záväzné pre katastrálne územie Banská Štiavnica a katastrálne územie Banky.

§ 2

Evidencia pamätihodností

1. Pamätihodnosti sa do evidencie pamätihodností mesta zaraďujú podľa druhu do príslušných zoznamov a ich kategórií podľa vnútorných predpisov komisie (ďalej len „zoznamy“) v členení:
 - a) zoznam nehnuteľných pamätihodností,
 - b) zoznam hnutelných pamätihodností,
 - c) zoznam nehmotných pamätihodností.
2. Zoznamy podľa odseku 1 tohto VZN a ich kategórie sa nezaznamenávajú do uznesení MsZ.
3. Evidencia pamätihodností pozostáva zo:

- a) zoznamov podľa § 2, písm. 1 tohto VZN,
 - b) textovej a obrazovej časti zoznamov (textový popis prvkov - predmetu, udalosti, osobnosti a pod., fotografie, historické fotografie, mapy, historické mapy, kresby a iná grafická dokumentácia, fotokópie dokumentov, číslo uznesenia a dátum jeho schválenia v mestskom zastupiteľstve o zápise do evidencie),
4. Evidenciu pamätihodností vedie Mestský úrad v Banskej Štiavnici prostredníctvom administrátora komisie (ďalej len „administrátor“) v písomnej a elektronickej forme.
5. Administrátor je poverený zamestnanec Mesta, zvolený MsZ na návrh primátora mesta. Musí spĺňať osobnostné a odborné predpoklady na vedenie agendy komisie:
- a) je riadnym členom komisie, vedie, dopĺňa a uchováva evidenciu pamätihodností mesta a dokumentáciu komisie,
 - b) plní zároveň úlohy zapisovateľa, definované v rokovacom poriadku komisií MsZ,
 - c) spolu s predsedom zastupuje komisiu navonok,
 - d) komunikuje s predkladateľmi návrhov prvkov na zaradenie do evidencie pamätihodností a zabezpečuje potrebné podklady k rokovaniu komisie.

§ 3

Zápis do evidencie pamätihodností

1. O zapísaní prvkov do evidencie pamätihodností mesta (ďalej len „evidencia“) rozhoduje MsZ na základe návrhu Komisie pre pamätihodnosti mesta podľa § 5 tohto VZN.
2. Všetky prvky evidované ministerstvom vnútra SR v ústrednej evidencii vojnových hrobov (vojnové hroby podľa zákona č. 130/2005 Z. z. o vojnových hroboch) budú do evidencie zapisované i vymazávané bez potreby súhlasu mestského zastupiteľstva.
3. Prvok zapísaný do evidencie obsahuje všetky doplňujúce informácie, vyžadované metodickými pokynmi Ministerstva kultúry SR a vnútornými predpismi komisie.
4. Pamätihodnosti zaradené do evidencie sa označujú informačnou tabuľkou so stručným informujúcim textom, pokiaľ je to vhodné a možné.

§ 4

Komisia pre pamätihodnosti mesta

1. Komisia pre pamätihodnosti mesta je odborným, poradným a iniciatívnym orgánom MsZ, ktorej úlohou je:
 - a) príprava návrhov na zápis prvkov do evidencie pamätihodností,
 - b) posudzovanie návrhov predložených podľa §5 z hľadiska ich opodstatnenosti, zmysluplnosti, akceptovateľnosti,
 - c) predkladanie návrhov na zápis do evidencie a vydávanie stanovísk k návrhom podľa §5 na prerokovanie a rozhodnutie mestského zastupiteľstva,
 - d) navrhovanie postupov ochrany a starostlivosti o pamätihodnosti.
2. Členov komisie volí a odvoláva mestské zastupiteľstvo z obyvateľov mesta, ktorí majú odborné a osobnostné predpoklady v oblastiach, ktoré sa vzťahujú na predmet a činnosť komisie, najmä z oblastí: regionálna história, archívniectvo, umenie, urbanizmus, architektúra a iné.

3. Komisia má právo prizvať si expertov, alebo vecne príslušné inštitúcie, prípadne vyžiadať si ich odborné stanovisko, ak je to nevyhnutné pre posúdenie návrhu.
4. Komisia sa pri svojej práci riadi platným Rokovacím poriadkom komisií MsZ mesta Banská Štiavnica a internými predpismi, pokiaľ nie je uvedené inak.

§ 5

Podávanie návrhov na zápis do evidencie pamätihodností

1. Návrhy na zápis prvku nachádzajúceho sa na území mesta Banská Štiavnica, na jeho majetku, alebo k nemu sa viažuce do evidencie môže predložiť fyzická alebo právnická osoba (ďalej „navrhovateľ“) na predpísanom formulári (stanoví vnútorný predpis komisie) osobne do podateľne Mestského úradu v Banskej Štiavnici v Klientskom centre, odoslaním ako poštovú zásielku alebo elektronickou poštou na mailovú adresu podateľne.
2. Mestský úrad predloží všetky návrhy na zápis do evidencie na prerokovanie a posúdenie komisií.
3. Ak návrh na zápis do evidencie predkladá iná osoba, resp. subjekt ako vlastník, Mesto Banská Štiavnica požiada vlastníka o súhlas so zápisom.

§ 6

Zmena alebo zrušenie zápisu v evidencii pamätihodností

1. Ak nastanú nové skutočnosti, môže MsZ na návrh komisie zápis v evidencii zmeniť, alebo po zániku hodnôt túto pamätihodnosť z evidencie vyradiť.
2. Zápis do evidencie, zmenu zápisu alebo zrušenie zápisu v evidencii Mesto oznámi vlastníkovi pamätihodnosti, ak o vlastníkovi existuje záznam (napr. výpis z katastra nehnuteľností, resp. iný doklad), alebo je majiteľ jednoznačne známy. Oznamovanie sa nevykonáva, pokiaľ je vlastníkom pamätihodnosti Mesto.

§ 7

Zásady ochrany a využívania pamätihodností

1. Mesto predkladá zoznamy evidovaných pamätihodností na odborné a dokumentačné účely krajskému pamiatkovému úradu podľa územnej príslušnosti; ak ide o nehnuteľné prvky, predloží zoznam aj územne príslušnému stavebnému úradu.
2. Mesto vytvára podmienky potrebné na zachovanie, ochranu, obnovu a vhodné využívanie pamätihodností na území mesta. Podporuje iniciatívy obyvateľov, právnických osôb a občianskych združení pri ochrane pamätihodností.
3. Mesto sleduje stav a využitie pamätihodností hmotného charakteru a vykonáva štátny stavebný dohľad nad zabezpečením ochrany pamätihodností v súlade so zákonom č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (ďalej len „Stavebný zákon“) v znení neskorších predpisov.
4. Mesto usmerňuje činnosti právnických a fyzických osôb pri záchrane, obnove a využívaní pamätihodností hmotného charakteru a poskytuje im v rámci možností odbornú a metodickú pomoc, prípadne jej poskytnutie sprostredkuje.

5. Pamätihodnosti, ktoré sú zapísané v evidencii, prezentuje Mesto ako súčasť svojho kultúrno-historického dedičstva prostredníctvom informačných a propagačných materiálov, tlače a pri kultúrnych a spoločenských podujatiach.
6. Mesto spolupracuje s orgánmi štátnej správy zúčastnenými na plnení úloh na úseku ochrany pamiatkového fondu, ako aj s vedeckými a odbornými inštitúciami, nadáciami a občianskymi združeniami.

§ 8

Práva a povinnosti vlastníka pamätihodnosti

1. Vlastník pamätihodnosti má právo:
 - a) požiadať Mesto o bezplatné poskytnutie odbornej a metodickej pomoci vo veciach ochrany pamätihodností mesta,
 - b) požiadať Mesto o finančnú podporu pri obnove, rekonštrukcii alebo reštaurovaní pamätihodnosti, (ak je mechanizmus finančnej podpory zriadený),
 - c) odmietnuť zápis prvku, ktorého je vlastníkom.
2. Vlastník pamätihodnosti je povinný:
 - a) ochraňovať a užívať pamätihodnosť v súlade s jej pamiatkovou hodnotou, zachovávať pôvodný architektonický a umelecko-historický, resp. dobrý technický, prevádzkový a estetický stav, ako aj vhodný spôsob využitia jednotlivých stavieb, skupín stavieb, areálov a územia (v zmysle Stavebného zákona),
 - b) oznámiť Mestu každú uskutočnenú zmenu vlastníctva pamätihodnosti za účelom aktualizácie evidencie.
3. V prípade nehmotného prvku bez jednoznačného majiteľa nad týmito ustanoveniami dohliada komisia.

§ 9

Všeobecné podmienky pre tvorbu budúcich a zachovanie súčasných pamätihodností

1. Pri stavebno-technických zmenách je potrebné, aby neboli ohrozené pamiatkové hodnoty pamätihodnosti a spôsobené nepriaznivé zmeny jej stavu. V prípade zmeny alebo nutnosti spresnenia rozsahu ochrany pamiatkových hodnôt nehnuteľnej pamätihodnosti, Mesto požiada o odborné stanovisko územne príslušný krajský pamiatkový úrad.
2. Evidencia je podkladom pre premietnutie kultúrno-historických hodnôt do územno-plánovacej dokumentácie.
3. K zámeru podstatnej prestavby alebo odstránenia nehnuteľnej pamätihodnosti alebo podstatnému zásahu do pamätihodností sa uznesením vyjadruje MsZ.
4. Hroby zaradené do evidencie môžu byť z neho vyradené len po predchádzajúcom súhlase MsZ. Mesto zabezpečuje starostlivosť o evidované hroby, ktoré nemajú vlastníkov, alebo vlastníci sú neznámi a nachádzajú sa na cintorínoch vo vlastníctve Mesta. Ochrana a starostlivosť o vojnové hroby vykonáva Mesto v súlade s osobitným zákonom.
5. Nehmotné pamätihodnosti môžu byť zmenené len tak, aby sa zachovával ich duch a odkaz. Vykonané zmeny by mali viesť k ich skvalitneniu.

6. Predaj hnutel'nych pamätihodností do zahraničia je možný len po predchádzajúcom odporúčaní komisiou a po schválení uznesením MsZ.
7. Využívanie hmotných hnutel'nych, nehnuteľných a nehmotných pamätihodností nesmie viesť k ich znevažovaniu, má rešpektovať ich charakter a byť v súlade s hodnotou, pre ktorú sa pamätihodnosťami stali. Využívanie nehnuteľných pamätihodností na iný, než pôvodný účel je možné, pokiaľ budú dodržané predošlé ustanovenia.
8. V súvislosti so Všeobecne záväzným nariadením mesta Banská Štiavnica č.1/1997 - Štatút Mestskej pamiatkovej rezervácie mesta Banská Štiavnica: §1, §3 odsek 3 a 4, §5 odsek 5 e, sa odporúča, aby pri tvorbe a umiestňovaní nových trvalých exteriérových umeleckých a informačných predmetov (najmä sochy, reliéfy, pamätníky a pamätné tabule) na území Mestskej pamiatkovej rezervácie bola komisia o tejto činnosti informovaná a požiadaná o odborný súhlas s obsahom a formou diela. Keďže tieto diela sa v budúcnosti môžu stať pamätihodnosťami mesta, je vhodné a správne, aby sa už pri ich tvorbe a umiestňovaní prihliadalo na ich trvalý odkaz a hodnotu.
9. Starostlivosť o pamätihodnosť (ďalej len „starostlivosť“) je povinnosť, pri ktorej sa fyzická, alebo právnická osoba zaviazá starostlivosťou o daný prvok (ďalej len „zaviazaný“). Starostlivosť slúži ako nástroj na zapojenie verejnosti do procesu starostlivosti o pamätihodnosti. Môže slúžiť ako nástroj edukácie, budovania povedomia o regionálnych dejinách alebo osobnej intervencie občanov:
 - a) o starostlivosti rozhoduje majiteľ pamätihodnosti, v prípade, že je majiteľom Mesto, rozhoduje primátor mesta,
 - b) po schválení starostlivosti primátorom mesta sa následne uzatvorí zmluva o starostlivosti max. na dobu 5 rokov, o jej predĺžení rozhoduje znovu primátor mesta,
 - c) povinnosťou zaviazaného je udržiavať pamätihodnosť v dobrom stave v rámci bežnej údržby,
 - d) na vykonávanie zásahov prekračujúcich bežnú údržbu je potrebný súhlas komisie, komisia bude o celom procese informovaná a po skončení jej bude doručená kópia technickej dokumentácie,
 - e) v prípade nedodržiavania podmienok môže byť zmluva o starostlivosti kedykoľvek vypovedaná, s vypovednou lehotou 30 kalendárnych dní odo dňa jej doručenia.
 - f) v prípade záujmu bude o starostlivosti informované podľa predpisov tohto VZN (§ 7 odsek 5).

§ 10

Účinnosť a zrušovacie ustanovenia

1. Na tomto Všeobecne záväznom nariadení č. 2/2024 o pamätihodnostiach mesta sa uznieslo Mestské zastupiteľstvo v Banskej Štiavnici uznesením číslo 32/2024 zo dňa 24. 4. 2024.
2. Dňom účinnosti tohto VZN č. 2/2024 sa:
 - a) ruší VZN č. 4/2017 o evidencii pamätihodností mesta,
 - b) ukončuje platnosť „zoznamu pamätných hrobov mesta Banská Štiavnica“ schváleného uznesením MsZ č. 153/1990,
 - c) ukončuje platnosť zoznamu „chránené hroby na území mesta Banská Štiavnica“ schváleného uznesením MsZ č. 84/1998,

- d) ukončuje platnosť charakteristiky „chránený hrob na území mesta Banská Štiavnica“ a kategórie „chránený hrob na území mesta Banská Štiavnica“ schválených uznesením MsZ č. 62/1999,
 - e) evidencia pamätihodností obce schválená uznesením MsZ č. 13/2007 sa premenúva na evidenciu pamätihodností mesta. Táto zmena platí aj retrospektívne a všetky uznesenia MsZ ohľadom evidencie pamätihodností obce sa vzťahujú na evidenciu pamätihodností mesta,
 - f) ukončuje platnosť zoznamu „pamiatkovo chránených hrobov“ schváleného uznesením MsZ č. 125/2011,
 - g) hrob Františka Moštenického sa presúva do evidencie,
 - h) všetky položky vyššie uvedených zoznamov tak ako boli prijaté pokračujú ďalej ako položky evidencie.
3. Všeobecne záväzné nariadenie č. 2/2024 o pamätihodnostiach mesta nadobúda účinnosť 15 dňom od vyvesenia na úradnej tabuli mesta, t. j.
4. V zmysle § 6 odst.3 zákona SNR č 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov bolo VZN č. 2/2024 o pamätihodnostiach mesta zverejnené na úradnej tabuli a na webovej stránke mesta www.banskastiavnica.sk od.....do.....

Mgr. Nadežda Babiaková
primátorka mesta

Vyvesené na úradnej tabuli dňa 9. 4. 2024

Zvesené z úradnej tabule dňa.....